

periculum infamiae; nam in hoc casu censerem cum *La Croix l. 6. p. 2. n. 1764.* non posse Confessarium poenitentis disposito beneficium absolutionis differre, quia tunc ille ex Confessione paracta habet jus non tantum ad absolutionem, sed ad eam statim obtinendam. Caeterum fateor, magnam adhibendam esse cautelam in hujusmodi Clericis absolvendis, qui vix è vitiorum cœno emersi ad altaris ministerium ascendere inhiant; nulli enim dubium quod horum frequenter malus exitus deploratur, non sine maximo Ecclesiae detrimento, et populorum ruina.

## CAPUT III.

DE SUSCIPIENTE SACRAMENTUM.

## DUBIUM I.

Quæ dispositio requiratur ad valorem Sacramenti in suscipiente.

78. Vide quæ habentur apud Busemb. — 79. An solus homo viator sit capax Sacramentorum? An soli baptizati valide suscipiant alia Sacramenta? — 80. Nulla requiratur intentio in pueris et perpetuo amentibus quoad Baptismum, Confirmationem, et Ordinem. — 81. Quæ intentio requiratur in adultis? An sufficiat intentio naturalis? An habitualis? Quid de dormientibus, ebriis, et lapsis in amentiam? — 82. An sufficiat intentio interpretativa?

78. — « RESP. Ad valorem Sacramenti in adultis ratione » utentibus intentio percipiendi Sacramentum interpretativa » saltem requiratur, et sufficit (excipe Poenitentiam, de qua » infra). Ita *Commun.* Theologi omnes cum *S. Thom.* contra » *Cajet.* qui putat, in suscipiente nullam intentionem requiri, » modò contrariam non habeat. Ratio responsionis est, quia sicut » adultus non justificatur sine proprio consensu, ita nec per Sa- » cramentum initiatur, et consecratur Deo, sine eodem consensu, » si ejus sit capax. *Bon. d. 1. q. 6. p. 2.*

« Dixi, *adultis*, etc. quia cum tantum requirantur conditiones » juxta subjecti capacitatem, parvuli autem, et perpetuo amentes » non sint capaces propriæ intentionis, sufficit illis intentio Christi » et Ecclesiae. *Fill. tom. 1. cap. 8.* »

Unde resolves :

« 1. Parvuli, uti et perpetuo amentes, validè baptizantur, » confirmantur, communicantur, ordinantur, quod ultimum » nefas esset; priora autem olim permittebantur. *Bon. l. c.*

« 2. Aëgris ratione jam privatis rectè datur Unctio, non tantum » si ante petierint, sed etiam si fuerint Catholici, neque constet » esse in mortali: nam hoc ipso censentur interpretative voluisse » et petiisse, quod alii Christiani, etiamsi de ea nunquam au- » dierint. *C. de Lugo de Sacramentis in genere, d. 9. n. 122 et » comm.*

« 3. Invalidum est Sacramentum 1. quod quis suscipit cum » intentione neutrali, habens se negativè. 2. Quod suscipit fictè, » id est simulatè; non tamen quod fictè, id est indispositè. 3. » Quod per meram vim, animo omnino repugnante, suscipitur. » *Bon. l. c.*

« 4. Validum est Sacramentum 1. quod qui accipit, vult, » quod Christiani accipiunt, etsi non credat, aut non velit Sa- » cramentum. 2. Quod quis per metum coactus suscipit, cum metus » non tollat voluntarium. Matrimonium tamen gravi metu, » v. gr. injustæ mortis, initum, censetur irritum, ut docet *Sanch. l. 4. de matr. d. 12 et 14. C. de Lugo d. 9. n. 133.* Et qui Or- » dines gravi metu coactus suscipit, etsi characterem habeat, » non tamen tenetur ad continentiam, potestque, secluso scan- » dalo, nubere, ut suo loco dicam. \* (*Vide dicenda de Sacram. Ord. » n. 811.*) »

79. — Ante omnia hîc notandum est I. solùm hominem via- » torem esse capax Sacramentorum, quia solus homo viator » capax est primæ gratiæ, aut ejus augmenti; ita communiter » *Suar. et alii*, contra *Bernal.* Vide *Tour. in Præf. Theol. t. 6. p. 237.* qui id probat. Notandum II. susceptionem Baptismi om- » nino præexigi ad validam susceptionem aliorum Sacramentorum. » Id certum est apud omnes, vide *Lugo de Sacram. D. 9. num. 1. et Croix num. 165.* Ratio, quia Sacramenta instituta sunt pro » sola Ecclesia, et per solum Baptismum fiunt homines de corpore » Ecclesiae, ut definit *Eugenius IV* in Decreto Fidei ad Arme- » nos. Hinc Matrimonium infidelium non est Sacramentum, ideo » est dissolubile, ut notant *Sanch. de Matr. lib. 2. Distinc. 9 et Croix loc. cit. cum communi, ex c. Quando 7. de Divort.* Vide » dicenda de *Matr. n. 1117.*

80. — Plura autem hîc adnotanda circa intentionem requisitam » in suscipientibus Sacramenta. In infantibus nulla quidem requi- » ritur intentio, cum suppleat in eis intentio Christi, vel Ecclesiae, » sicut enim sine propria voluntate ipsi peccatum contraxerunt, » ita sine voluntate ab illo liberantur. Hoc certum est cum *D. Th. 3. p. qu. 68. a. 9.* et est de fide definitum à *Trid. Sess. 7. de Sacram. Can. 13.* ubi dicitur: « Si quis dixerit parvulos, eò quòd » actum credendi non habent, suscepto Baptismo, inter fideles » computandos non esse; ac propterea cum ad annos discretionis » pervenerint, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum » Baptisma, quàm eos non actu proprio credentes baptizari in » sola fide Ecclesiae; anathema sit. » Idem dicendum de perpetuo amentibus, ut docet *S. Th. l. c. art. 12. ad 1.* Et quod dicitur de Baptismo, idem dicendum de Sacram. Confirmationis, ut *Salm. de Conf. c. 3. n. 26.* cum communi DD. Idem de Sacramento Ordinis infantibus (sive perpetuo amentibus) collato, ut rectè dicit *Lugo d. 9. n. 112.* Idque hodie certum est ex *Bulla Eo quomodo tempore*, nostri SS. P. Benedicti XIV, edita 4 Maii an 1745. (Vid. in *Bull. t. 2. p. 128.*) ubi postquam in §. 20. id declaratur definitum communi suffragio Theologorum et Cano-



nistarum, deinde præscribitur §. 27. quòd ipsi infantes ordinati cum pervenerint ad annos discretionis, non teneantur ad castitatem; præcipit verò Pontifex ex *Concil. Tolet. II.* relato in *can. De iis. Dist. 28.* ut in anno 18 detur eis optio, et si voluerint castitatem servare, admittantur ad exercitium Ordinis; secus si noluerint. Et §. 40. subdit, quòd ipsi post ratihibitionem invalidè contrahunt Matrimonium, et tenentur ad Officium divinum.

81. — In adultis verò certè requiritur intentio suscipiendi Sacramentum; ratio, quia, ut docet *D. Th. d. q. 68. art. 7.* loquens de Baptismo: « Ad hoc quòd homo moriatur veteri vitæ, » requiritur in habente usu liberi arbitrii voluntas qua eum veteris vitæ pœniteat, ita requiritur voluntas, qua intendat vitæ novitatem. » Dixit autem *Caj. in l. c. D. Th.* in suscipiente Baptismum sufficere intentionem neutralem, nempe quòd non consentiat, neque dissentiat; sed hæc opinio communiter reprobatà à DD. ut à *Lugo. D. 9. ex n. 117. Petroc. tom. 3. pag. 87. Salm. de Sac. c. 8. n. 7.* et signanter à SS. N. P. Benedicto XIV. in *Instruct. de Bapt. incipiente, Postremo mense.* (Vide in *Bullar. t. 2. n. 46.*) Et talis opinio est quidem contra doctrinam expressam *D. Th.* mox supra relatam. Idem quòd de Baptismo dicendum est de aliis Sacramentis cum *Lugo*, et aliis communiter.

Certum est etiam apud omnes non requiri in suscipiente Sacramenta intentionem actualem, aut virtualem; sed sufficere habitualem, id est aliquando habitam, et non retractatam. Ita *Lugo de Sacr. D. 9. nu. 105. Wigandt. Tract. 11. Ex. 4. n. 26. Res. 4. Petroc. tom. 3. p. 91. Antoine de Sacr. c. 3 q. 1. Res. 2. Suarez 3. p. disput. 14. Sect. 2. Holz. tom. 2. p. 8. nu. 38. Sporer tom. 3. p. 22. Ronc. c. 5. q. 2. Res. 2. Elbel t. 3. p. 25. n. 56.* Idemque docet SS. N. Benedictus XIV in præfata *Instr. n. 46.* cum aliis communiter. Idque probatur ex universali Ecclesiæ praxi, quæ non reiterat Sacramenta Baptismi et Ordinis iis qui ea suscipiunt ex voluntate prius habita. Et hoc procedit in omnibus Sacramentis, præter Pœnitentiam et Matrimonium, ut infra explicabimus.

Utrùm autem validè conferantur Sacramenta dormientibus, ebriis, vel lapsis in amentiam, qui antea habuerunt intentionem illa recipiendi? Negat *Ronc. l. c.* quia ( ut ait ) non est præsumendum eos habuisse intentionem in tali tempore recipiendi Sacramentum, sed solummodo more et ritu christiano. Sed communissimè et probabilius affirmant *Lugo D. 4. num. 119. Pal. de Bapt. D. un. p. 7. n. 2. Salm. eod. tit. c. 6. n. 43. cum Henr. Graff. et Angles ac Croix l. 6. p. 1. n. 176. cum Gobat. Aovers. et Diana et aliis.* Ratio, quia ad validitatem Sacramenti non requiritur, ut suscipiens agat modo humano, et more solito; sed satis est quòd ipse sit subjectum capax, prout revera est qui jam prius habuit intentionem recipiendi Sacramentum. Idque confirmatur auctoritate *Innoc. III* in *cap. Majores §. Verum, de Bapt. ( apud Lugo. l. c. )* qui postquam dixit, dormientes et amentes non recipere Sacramentum, si contrariam habuerint voluntatem,

addit: « Secus si habuissent propositum baptizandi: tunc ergo » characterem Sacramentalis imprimi operatio. » Et ejusdem sententiæ est N. SS. *Bened. XIV in cit. Instruct. n. 46. Cæterum rectè advertunt Suar. 3. p. D. 24. sect. 1 et Salm. l. c. n. 44.* illicitum esse iis conferre Sacramenta, nisi in probabili periculo mortis, vel nisi quando impedimentum usus rationis censetur perpetuum, aliàs expectandum ad tempus in quo suscipiens fiat compos rationis. Idque expressè docet *D. Th. in 4. dist. 6. q. 1. art. 2. q. 3. ad 7.* ubi ait: « Si autem necessitas non sit, » debet in furiosis expectari lucidum intervallum, vel in dormientibus vigilia. Si tamen baptizetur in statu illo, Sacramentum » suscipit, quamvis peccet baptizans. »

82. — Sufficit etiam intentio interpretativa ( nempe quæ nunquam fuit habita, sed præsumitur habenda à suscipiente, si esset ipse compos rationis ) in suscipientibus Sacramentum Extremæ Unctionis, ut dicunt *Lugo D. 9. n. 127. Wigandt tr. 11. Ex. 4. n. 62. R. 4. Elbel t. 3. p. 17. n. 58. Ronc. de Sac. c. 5. q. 2. R. 2. Spor. t. 3. p. 23. n. 154. et Croix lib. 6. p. 1. n. 172. cum communi*: idque probatur ex Rituali Rom. de *Extrema Unct.* ubi dicitur: « Hoc Sacramentum est præbendum sensibus destitutis, qui antea illud petierunt, seu verisimiliter ( nota ) peccati mortalis, probabiliter ait *Viva de Sacr. q. 1. art. 7. n. 6.* saltem sub conditione Extremam Unctionem tunc esse illi ministrandam, prout etiam de Sacramento pœnitentiæ dicemus n. 480.

Ita etiam per voluntatem interpretativam, seu generalem, potest moribundo sensibus destituto conferri Sacramentum Confirmationis, ut dicunt *Lugo D. 9. num. 132. Sporer l. c. n. 154. Elbel d. p. 17 et Croix lib. 6. p. 1. n. 169. cum Conc. Arriaga, et Bern.* ( contra *Escob. l. 8. n. 55.* ) Et idem dicunt de Sacramento Eucharistiæ *Lugo D. 9. n. 126. Sporer loc. cit. et Croix cum Suar. Conc. Aoversa, Bernal. etc.*

Sacramentum autem Baptismi et Ordinis invalidè quidem confertur habentibus solam intentionem interpretativam, quia sine voluntate explicita nemo debet subire obligationem legum Ecclesiæ et status clericalis. Ita communiter *Lugo D. 9. n. 119 et 127. Viva de Sacr. q. 1. a. 7. n. 3 et 5. cum Suar. etc.* Verumtamen *Conin. Spor. Dicast. etc. ap. Croix l. 6. p. 1. n. 168.* censent ad suscipiendum Baptismum sufficere intentionem implicitam contentam in contritione, vel attritione habita à suscipiente. His contradicunt *Suar. et alii.* Sed rectè *Lugo n. 129.* primam sententiam ait posse habere locum tantum in infideli, qui semper invincibiliter veram fidem ignoraverit. Ad Sacramentum autem Pœnitentiæ non sufficit intentio neque interpretativa, neque habitualis, sed requiritur intentio vel actualis, vel saltem virtualis, cum ibi requirantur pro materia actus pœnitentis, qui non possunt quidem haberi sine voluntate saltem virtuali recipiendi Sacramentum; et hoc tenendum saltem in praxi,



juxta dicenda de *Sacr. Pœn. Dub. II. n. 457*. Ad Sacramentum verò Matrimonii suscipiendum, certè non sufficit intentio interpretativa; sed sufficere aliquando habitualement censent *Holzm. t. 2. p. 8. n. 36. Croix l. 6. p. 1. n. 174. cum Sporer, Dic, Arriag, etc.* Et casum accidere posse, ait *Croix*, quando celebratur Matrimonium per Procuratorem; quia si hic contrahit dum principalis dormit, perficitur Matrimonium cum intentione principalis, quæ non aliter quàm habitualis dici potest. Sed verius sentit *Lugo D. 6. n. 139.* in Matrimonio semper requiri voluntatem saltem virtualem, quia cum uterque conjux non solum sit suscipiens, sed etiam Minister Sacramenti, in singulis eorum certè requiritur ea intentio qualis in Ministris aliorum Sacramentorum exigitur, ut diximus *n. 16 et 18.* In præfato autem casu Procuratoris, rectè dicit *Lugo n. 139.* quòd illa intentio verius dicenda est virtualis quàm habitualis, cum Procurator contrahat virtute mandati, sive consensùs à principali præstiti.

## DUBIUM II.

## Quid requiratur, ut licitè et cum fructu suscipiatur?

83. Quæ requirantur in suscipiente Sacramenta *mortuorum*, et quæ in *vivoorum*? — 84. An aliquando possit ministrari Viaticum à laico, vel sacerdos non jejunus celebrare? — 85. An magis dispositi majorem fructum recipiant? An sumant cum fructu Hostiam ii qui nesciunt esse consecratam? — 86. Plura notanda de suscipiente Sacramenta cum mortali, aut veniali. — 87. An omnia Sacramenta causent gratiam, remoto peccato? — 88. An liceat petere Sacramentum à Ministro excommunicato? — 89. An à Ministro peccatore?

83. — « RESP. Ad effectum Baptismi et Pœnitentiæ, requiritur, et sufficit præter voluntatem sumendi Sacramentum, dispositio fidei, spei et attritionis, non autem requiritur caritas, sive ut gratiam habeat; \* (*Vide dicenda n. 139 et 437.*) \*, quia hæc Sacramenta dicuntur *mortuorum*, quòd ipsa primam gratiam, seu vitam donent. Ad reliqua verò Sacramenta quæ dicuntur *vivoorum*, requiritur, ut sit in gratia. \* (*Sed nota hic Prop. damnatas ab Alexand. VIII, nempe Prop. 22 quæ dicebat: Sacrilégi sunt judicandi, qui jus ad Communionem percipiendam prætendunt, antequam condignam de delictis suis pœnitentiam egerint. Et Prop. 23. Similiter arcendi sunt à sacra Communionem, quibus nondum inest amor Dei purissimus, et omnis mixtionis expers*) \*, quia ista non primam, sed secundam tantum gratiam, id est augmentum tantum gratiæ conferunt; etsi subinde per accidens dent primam, cum quis putat bona fide se carere mortali. *Laym. dub. 7. Bonac. d. 1. q. 6. p. 2.* »

84. — Hoc quidem probabile est cum *D. Thom.* vide dicenda *num. 87.* Hinc rectè dicunt *Gonet, Henno, et Tourn.* (vide infra

*n. 237*) posse laicum moribundo Viaticum ministrare, si desit Sacerdos qui eum absolvat: et etiam Sacerdotem celebrare posse non jejunum ad ministrandum Viaticum moribundo sensibus destituto, qui non possit confiteri, ut *Viva q. 1. art. 5. n. 6. cum Laym. Fill.* Secus autem, si absolutionem Sacramentalem ille receperit; vide infra *n. 286.*

85. — « 1. Etsi æqualiter dispositi æqualem, magis dispositi majorem Sacramenti fructum præter characterem consequuntur; tum quia congruum est Sacramenta ita instituta esse, ut uberior gratia detur pro dispositione subjecti; tum quia non videtur is, qui vehementem attritionem ad Baptismum, vel Pœnitentiam affert, omni fructu carere.

« 2. Qui sumit hostiam, quam nescit esse consecratam, cum instar alterius animalis, sine intentione sumendi Sacramentum sumat, accipit quidem materialiter rem, quæ est Sacramentum, non tamen sacramentaliter, et cum fructu. \* (*Ita S. Th. p. 3. q. 80. art. 3. ad 3. cum Lugo, Suar. Croix l. 6. p. 1. n. 178. contra Arriag. et Dic. quorum sententiam immerito probabilem vocat Croix*) \* Idem docet *Bon.* de eo, qui sumit Sacramentum tum ex causa famis, quod videtur intelligendum, si ex ea sola; neque enim videtur Sacerdos fructu Sacramenti privari, etsi sumpturus calicem, simul etiam levare sitim intenderet. Vide *Bon. l. c. n. 3.* »

86. — Notandum I. Ad Baptismum requiritur actus fidei, et spei supernaturalis saltem virtualis, ut omnes docent cum *Suar., et Croix. l. 6. p. 1. n. 187.* etiam actus contritionis, sive attritionis, ut tenent *Salm. cum D. Th.* (vide infra *n. 139.*) si baptizandus habeat grave peccatum, ut patet ex *Trid. sess. 14. c. 1.* Ad Eucharistiam autem præmitti debet ex speciali præcepto Confessio, et absolutio ab omni mortali. Utrum autem pro aliis Sacramentis vivorum sufficiat præmittere tantum contritionem? Affirmatur communissimè cum *Lugo D. 8. sect. 9. Laym. Vasq. Croix. n. 190. et aliis, contra Marsil. et Adrian.* Vide dicta *n. 34.*

Not. II. Est certè peccatum grave, Sacramentum suscipere cum mortali; et est gravius quàm illud indignè ministrare, aut conficere, ut *Croix n. 193. cum Dic. et aliis.* Utrum autem in aliquo casu liceat suscipere Sacramentum in mortali? Videtur negare *Suar. de Euch. D. 66. sect. 1.* loquens de sumenda Communionem: sed communius affirmant *Henriq. Aversa et Bosco ap. Croix l. 6. p. 1. n. 194.* Idque pro casu rarissimo non videtur improbabile, putà si hostia consecrata esset profananda ab hæreticis, et ab aliis pro illa subita irruptione non posset tam citò conteri; tum videtur posse eam sine peccato sumere, licet sine fructu: tunc enim non numeret ut Sacramentum, sed tantum absconderet in corpore suo, sicut in pariete, ad eam liberandam ab injuria, ut dicunt *Lugo de Sacr. D. 9. n. 8. de Euch. D. 15. n. 3. Croix. l. 6. p. 2. n. 514. Tamb. de Comm. c. 1. n. 76 et Dian. p. 5. tr. 13. R. 74. cum Vasq. Hurt. et Ochag.* Idem probabiliter dicunt *Lugo d. D. 9. cum Vasq. et Croix n. 517. cum Hurt. Ochag.*



*Diana et Leand.* de laico accumbente in scamno communicatum, qui recordaretur peccati mortalis, vide dicta n. 33.

87. — Quæritur I. An Sacramenta validè, sed cum fictione suscepta, remoto obice, reviviscant? Nomine *fictionis* hîc non intelligitur ea quæ reddit Sacramentum nullum, ut est defectus intentionis, sed ea cum qua Sacramentum validè suscipitur, nempe cum quis accedit sine dispositione requisita ad Sacramentum. De Sacramento Baptismi (exceptis *Scoto* et aliis paucis) omnes communiter id affirmant cum *Petroc. t. 3. p. 99. q. 6. Conc. tom. 8. p. 185. n. 11. Lugo de Sacr. D. 9. ex n. 22. Tourn. in Prælect. Theol. tom. 7. pag. 193. Concl. 1. et aliis ex D. Th. 3. p. q. 69. art. 10.* ubi loquens de gratia Baptismi sic ait: « Impediuntur autem quandoque per fictionem; » unde oportet quòd, remota ea per pœnitentiam, Baptismus » statim consequatur suum effectum. » Et prius id docuit *S. Aug. lib. 1. de Bapt. contra Donatist. cap. 12.* ubi dixit: « In illo » qui fictus (ad Baptismum) accesserat, tunc valere incipiet, » cum illa fictio veraci confessione recesserit. » Ratio, quia peccatum ante Baptismum, vel in ipsa perceptione Baptismi consummatum non subjicitur Ecclesiæ clavibus, unde necesse est remitti per solam virtutem Baptismi, qui sublato obice habet effectum prius suspensum ratione fictionis. An autem ad hunc effectum obtinendum requiratur in suscipiente contritio? Negant *Suar. 3. p. D. 28. sect. 5. concl. 1. et Lug. n. 53. cum Conc. et commun.* (contra *Vasq.*) dicuntque sufficere attritionem; vide dicenda n. 139. Idem quod de Baptismo dicunt etiam de Sacramento pœnitentiæ, casu quo fieret Confessio valida et informis, juxta dicenda n. 441. *Lugo dict. D. 9. ex n. 100. Salm. de Sacr. c. 6. n. 53.* (contra *Petr. pag. 112.*) *ex S. Th. in 4. D. 17. q. 3. art. 4. q. 1.* qui loquens de Pœnitente, qui fecerit Confessionem validam, sed informem, dicit: « Quamvis » tunc non percipiat absolutionis fructum, tamen recedente » fictione percipere incipiet; sicut etiam est de aliis Sacra- » mentis. » Ratio (ut ait *Lugo*) quia si hic postea conteritur, jam peccatum ei remittitur, et remittitur quidem, sine eo quòd directè illud clavibus subjiciat. Idem aiunt *Lug. n. 103 et Suar. D. 63. s. 8. Croix n. 199. cum Palud. Sylo. Conc. ap. Salm. de Sacr. c. 5. n. 67.* (contra *Sotum, Hurt. Rosco et Bernal. ap. Croix l. c.*) de Sacramentis characterem imprimantibus, prout de Confirmatione et Ordine; quia cum hæc Sacramenta nequeant iterari, videtur consentaneum divinæ bonitati, ne tales suscipientes relinquuntur destituti gratiæ sacramentali, tam proficua in confirmatis ad resistendum tentationibus, in ordinatis ad obeunda munia clericalia; et hanc sententiam ait *Petr. t. 3. pag. 115.* solidissimum habere fundamentum. Idem dicunt *Escob. l. 8. num. 182. Croix n. 202. Salm. l. c. cum Pal. Arriaga, Cajet. etc. ac Lugo n. 105. cum Suar. et Conc. de Sacramento Extremæ Unctionis et de Matrimonio;* quia (ut aiunt) etiam congruum videtur, quòd, cum Extrema Unctio non possit

iterari in eodem mortis articulo, nec Matrimonium vivente eodem conjuge, interim fideles non careant gratia Sacramenti.

Rectè autem *Lug. n. 108. Croix n. 200. cum Suar. Conc. Fill. etc. communiter;* contra alios, negant hoc de Eucharistia, quæ ex sua institutione frequenter potest iterari: idcirco non fuit opus hanc tribuere efficaciam tali Sacramento, ut subveniatur fragilitati hominum. E converso in hoc Sacramento sequeretur absurdum, quòd Sacerdos qui pluries in sua vita sacrilegè celebrasset, si in morte cum remissa attritione confiteretur, reciperet totum cumulum gratiarum tot sacrilegiorum Communiorum; imò quòd sæpius indignè celebrasse, eò uberius gratis ditaretur. Censet autem *Croix n. 200. cum Scoto, Palao, etc.* quòd si quis communicet, et removeat obicem, antequam species Eucharistiæ consumentur, is non carebit gratia Sacramenti. An autem suscipiens Sacramentum cum veniali habituali, vel actuali, peccet? Vide dicenda de *Euchar. n. 257.*

88. — Quæritur II. An liceat petere Sacramenta à ministro indigno? Hîc distinguere oportet inter ministrum indignum ob aliquam censuram, vel inhabilitatum et indignum ob peccatum mortale. Resp. I. Si minister est indignus per censuram et. et non est toleratus, nimirum sit excommunicatus vitandus, vel publicè et nominatim suspensus, et irregularis per sententiam (Vide *Croix lib. 6. p. 1. n. 210.*), certè non licet ab eo petere Sacramenta, nisi in extrema vel gravissima necessitate: in qua omnes dicunt licitum esse suscipere Baptismum et Pœnitentiam, ut *Suar. 3. p. Dist. sect. 1. n. 6. Con. Tourn. tr. 4. p. 37. Antoine de Sacr. c. 2. qu. 13. Bonac. de Excommunic. Dub. 2. q. 1. p. 1. §. 3. Croix l. 6. p. 1. n. 209 et Salm. de Sacr. c. 8. n. 18. cum Sayr. Garn. Corn. etc. ex D. Aug. l. 1. de Bapt. cap. 11.* Idem probabiliter de Sacramento Eucharistiæ dicunt *Nav. cap. 22. n. 4. Suar. l. c. n. 17. Bon. l. c. Viva de Sacr. q. 1. a. 8. n. 10. cum Sot. et Salm. n. 22. cum Corneio, Nunn.* (contra *Sayr. Avila, etc.*) Et adhæret *Tourn. d. pag. 37. ex cap. Quod in te. De Pœnit. et Rem.* ubi Innoc. III. quamvis neget morientibus Extremam Unctionem tempore Interdicti generalis, non negat tamen Pœnitentiam, Viaticum. Idem sentiunt de Sacramento Extremæ Unctionis *Escob. Henr. et Dic. ap. Croix d. n. 209.* eò quòd tale Sacramentum potest per accidens gratiam causare; sed melius id non admittunt *Suar. Bon. ll. cc. Elbel tom. 3. p. 69. n. 67.* item *Conc. Fill. Avila, et Corneio apud Salm. n. 23.* nisi quando infirmus non potuerit aliud Sacramentum recipere. Pariter dicunt *Suar. l. c. et Corn. ap. Salm. n. 40.* licitum esse recipere Sacrum Ordinem ab Episcopo excommunicato, quando in aliqua Provincia remota ille solus existeret, et talis Ordinatio redundaret in bonum communitatis. Idem dicunt præfati AA. de Sacramento Matrimonii, casu quo esset necessarium vel ad salutem spiritualem morientis, vel ad magnam utilitatem temporalem filiorum, nec alius adesset Minister. An autem excommunicatus vitandus validè ministret Sacramentum pœnitentiæ in



extrema necessitate? Hoc negandum: vide dicenda num. 560.

Resp. II. Si verò Minister sit excommunicatus, vel suspensus toleratus, quæstio est inter DD. an liceat ab eo petere Sacramenta sine gravi causa? Negant alii, sed verius affirmandum; quia Conc. Constantiense absolute concessit fidelibus communionem cum toleratis; Vide dicta n. 55 et dicenda de Cens. n. 130.

89. — Resp. III. Cum autem Minister est indignus ob peccatum mortale, *D. Th. 3. p. q. 64. art. 6. ad 2.* videtur indistincte concedere posse suscipi Sacramenta à peccatore occulto, dicens: « Quandiu (Minister) ab Ecclesia toleratur in ministerio, ille » qui ab eo suscipit Sacramentum non communicat peccato » ejus. » Et idem habetur in *cap. Vestra. 7. de Cohabit. Cler. etc.* ubi dicitur: « Sine dubitatione teneatis, quòd à Clericis, et » Presbyteris quanquam fornicariis, quandiu tolerantur, nec ha- » bent operis evidentiam (id est ut explicat Glossa, quando ipsi » non sunt condemnati vel confessi in jure), licite divina Mys- » teria audiantur, et alia recipiantur Sacramenta ecclesiastica. » Hoc tamen sanè intelligendum valere tantum ad excusandum, ne contraveniatur prohibitioni Ecclesiæ; cæterum, ad suscipiendum Sacramentum à peccatore, semper requiritur rationabilis causa, juxta dicta *lib. 2. num. 47 et 49.* Utique alibi docet idem *D. Thom. in 4. D. 24. qu. 1. art. 3. qu. 5 ad 3.* ubi ait: « Præter » necessitatis articulum non esset tutum, quòd eum (scil. Pas- » torem) induceret ad aliquod sui Ordinis exequendum, durante » tali conscientia, quòd ille in peccato mortali esset. » Nomine autem necessitatis rectè explicat *Cont. Tourn. t. 4. p. 39. v. cæterum*, intelligi hîc morale necessitatem; unde probabiliter sufficit ad excusandum etiam causa gravis utilitatis, ut docent communissimè *Suar. part. 3. D. 18. sect. 1. Sanch. de Matr. lib. 7. D. 9. n. 8. Pat. t. 3. tr. 18. D. 7. p. 15. nu. 3. Viva. qu. 1. art. 7. nu. 10. Croix l. 6. p. 1. n. 211. Mazzot. t. 3. pag. 68. Tolet. l. 1. c. 88. Fill. tr. 1. c. 8. qu. 6. Escob. l. 8. n. 312. Anacl. pag. 533. nu. 56. Holzm. t. 2. p. 10. n. 84. Elbel t. 3. p. 18. n. 63. citans Scot. in 4. D. 5. qu. 2. §. Quantum. Spor. t. 3. p. 27. n. 179. Bon. D. 1. q. 6. p. 5. n. 1. cum Con. Val. Reg. Henr. et Salm. de Sac. c. 8. n. 34. cum Led. Nunn. et communi, ut asserunt.*

Hinc aiunt DD. licite recipi Sacramenta à ministro peccatore I. Si urgeat præceptum Confessionis, vel Communionis, ut dicunt *Suar. l. c. Conc. t. 8. pag. 105. n. 9 et Escob. lib. 8. n. 316. cum Vasq. etc.* II. Si ex dilatione susceptionis imminet periculum lapsus, *Tourn. tom. 4. pag. 38.* III. Si debes implere præceptum Missæ audiendæ, *Suar. l. c. cum Conc. et Soto apud Escob. n. 314.* ( Vide dicta *lib. 3. num. 33.* ) IV. Si aliàs diu debeas permanere in mortali, et nequeas alium adire Confessarium; ita *Tourn. l. c.* Sed melius *Suar. l. c. et Antoine de Sac. c. 2. q. 13. R. 2.* excusant ab omni culpa eum, qui est in mortali, si nolit neque ad horam expectare, quia non est modica utilitas quamprimum à peccato liberari. V. Si carere debeas (saltem

diu) Communione, ut *Suar. loc. cit. et Escob. n. 319.* Et idem ait *Suar.* si carere debeas fructu Confessionis, etiam si non habeas mortale. An autem sufficiat causa non carendi fructu alterius Sacramenti? Negat *Croix n. 211.* Sed affirmant *Suar. et Escob. n. 316.* si Minister sit Parochus, vel sit paratus, et non sit alius dignè ministrans. VI. Si aliàs nequeas lucrari Jubilæum, *Tourn. et Croix loc. cit.* VII. Si indigeas perito Directore, et non habeas alium, *Tourn. ibid.* Modò (addit *Sporer t. 3. pag. 27. n. 179.*) diu debeas alium expectare. VIII. Si vis Missam applicare pro amico defuncto, ut *Sporer loc. cit.*

Dicit autem *Cajet. in 3. p. q. 64. art. 6. ad 2.* absolute licitum esse petere Sacramentum à proprio Parocho, sine ulla gravi causa; sed verius hoc negant *Conc. pag. 103. n. 7 et Salm. n. 38. cum Nav. Soto, Bon. et Led.* si facile possis alium adire. Sic etiam dicunt *Conc. et Antoine. ll. cc.* non licere petere Sacramenta ab Hæretico, vel Schismatico nisi in casu extremæ, vel gravissimæ necessitatis. Sed de Hæretico vide n. 560. An autem sit mortale sine gravi causa petere Sacramentum ab indigno ministro parato? Negant *Sotus, Nav. Sa, Dian. etc. ap. Salm. c. 8. n. 42.* Sed rectè affirmant *Salm. ib. cum Sylo. Molin. Valent. Arag. etc.* juxta dicta *l. 2. de Carit. n. 47 et 79.* Tantum exciperem eum, qui sumeret Eucharistiam à Sacerdote indigno, qui eam actu aliis ministraret ut dicunt *Suar. l. c. et Escob. n. 319.* juxta sententiam allatam *num. 35. v. Hinc,* nempe quòd unum tantum sit peccatum pluribus Eucharistiam ministrare. Sic pariter puto illicitum esse sine gravi causa inservire Sacerdoti indignè celebranti; contra *Suar. l. c. Bon. n. 7 et Salm. n. 41. cum aliis,* qui id admittunt, quando Sacerdos facile possit alium invenire.

Certum est autem, quòd quivis minister præsumitur dignus, nisi constet oppositum, ut communiter docent *Con. t. 8. p. 103. n. 4. Tourn. tom. 4. p. 36. v. Not. I. ex illo Ap. 1. Cor. 13. Caritas non cogitat malum; Elbel ead. pag. 18. n. 62 et Croix lib. 6. p. 1. n. 216. cum Avila, Dic. et aliis communiter.* Hinc probabiliter infertur posse peti Sacramentum adhuc ab eo qui scitur paulò ante peccasse, quia præsumendus est ipse jam se disposuisse saltem per contritionem: ita *Suar. D. 18. sect. 1. in fine, Bonac punct. 6. n. 6. Croix n. 216. Mazot. pag. 69. cum Sporer, Salm. c. 8. n. 40. cum Vasq. Con. Sayr. Reg. Dic. et aliis communiter, et idem sentit Tourn. p. 36. v. Not. I. dicens: « (Imo ut sciam ab eo recens et graviter peccatum esse; adhuc enim sapienter præsumam eum, si præsertim ad ministranda Sacramenta sponte præsto sit, id quod suū erat fecisse, ut Deo reconciliaretur; Tertè ait (S. Th. in 4. dist. 24. q. 1. art. 3. q. 5. ad 3. ), quia in instanti homo à divina gratia emendatur. » Rectè tamen id limitant 1. *Suar. et Bon. ll. cc. cum Cono. Vasq. Sayr. Reg. et aliis communiter,* si constet ministrum esse consuetudinarium, vel esse in occasione proxima peccandi (intellige voluntaria). Limitat 2. *Gob. apud Croix dicto n. 216.* si minister post peccatum Confessionem non præmiserit ante Missæ celebrationem.*